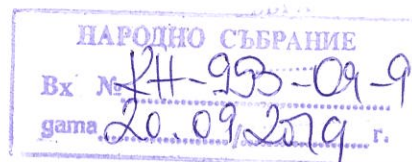

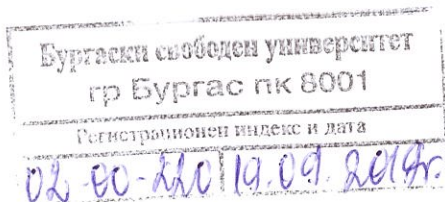
БУРГАСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ

BURGAS FREE UNIVERSITY

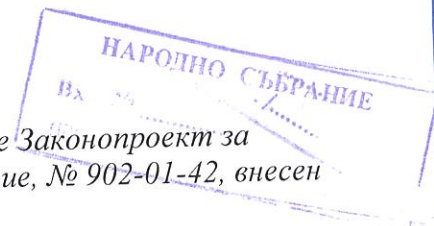

До:

Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Относно: Становище по внесения в Народното събрание Законопроект за изменение и допълнение на Закона за висшето образование, № 902-01-42, внесен от Министерски съвет на 12.08.2019 г.

УВАЖАЕМА Г-ЖО ДАМЯНОВА,

Въз връзка с Ваше писмо за становище относно внесения (от Министерски съвет на 12.08.2019 г.) за разглеждане в Народното събрание Законопроект за изменение и допълнение на Закона за висшето образование (ЗИДЗВО), № 902-01-42, искаме да изразим следното мнение за тези нови текстове на ЗВО:

1. В параграф 8 на ЗИДЗВО се предлага създаването на чл. 17а от ЗВО, както следва: „Чл. 17а (1) „Висше училище, което дава значим принос за развитието на важни обществени области чрез върхови научни изследвания и има високи резултати от научноизследователска дейност, оценени съгласно обективни показатели, определени в акт на Министерския съвет, може да бъде определено за изследователско висше училище. (2) Изследователските висши училища се определят в списък, приет от Министерския съвет и обнародван в „Държавен вестник“. Списъкът се актуализира ежегодно до 1 ноември при условия и по ред, определени в акта по ал. 1. (3) Висше училище, което отговаря на критериите по ал. 1, се включва в списъка по ал. 2 за срок 4 години. (4) Предложенията за включване в списъка по ал. 2 се правят от министъра на образованието и науката по искане на висшето училище.“

а. Предлагаме: да отпадне създаването на чл. 17а.

Мотиви: В текстовете на чл. 17 на ЗВО е предложено (с параграф 7 на ЗИДЗВО) отпадане на термина „изследователски университет“. Не следва обаче промяната да е само в замяната на университет с висше училище, а да спре да се визира нововъведеният през 2016 г. изцяло различен тип юридически субект във висшето образование – изследователско висше училище. Статутът на висшите училища в страните членки на ЕС следват традициите, които произтичат от успехите и системите за висше образование в отделните държави.

8001 Бургас, ул. "Сан Стефано"62, тел.: 056/900 400, 900 501; факс: 056/900 515, www.bfu.bg

62, San Stefano Str., Burgas 8001, Bulgaria, tel.: +359 56/900 400, 900 501; fax: +359 56/900 515

произтичат от успехите и системите за висше образование в отделните държави. В Република България традицията не е свързана със съществуване на изследователски висши училища, а със системата на научните институти на БАН и ССА. В Стратегията за развитието на висшето образование в Република България за периода 2014-2020 г., не е предвидена нова форма на статут на висши училища. Устойчивостта и предвидимостта на реформите в системата на висшето образование следва да са гарант за техния успех. Принципите и законодателството за насърчаване на научните изследвания в Република България предполагат равнопоставеност и шанс на всички висши училища да се конкурират и постигат добри резултати в изследванията чрез проекти и идеи, а не с привилегированост, произтичаща от статута им.

2. В параграф 9 на ЗИДЗВО се предлага допълнение на чл. 21 ал. 1 от ЗВО с текста на т. 16, както следва: „16. право на сключване от държавните висши училища до две споразумения с държавни и общински училища от системата на предучилищното и училищното образование за извършване на съвместна учебна дейност по учебните предмети и/или модули за придобиване на профилираната и професионалната подготовка във втори гимназиален етап от средната степен на образование, както и по учебните предмети за придобиване на специализираната подготовка в средната степен на образование при спазване изискванията на този закон и на Закона за предучилищното и училищното образование. Споразумението, както и промените в него влизат в сила след одобряване от министъра на образованието и науката.“

а. Предлагаме: да отпаднат уточняващите прилагателни „държавни“ пред висши училища и „държавни и общински“ пред училища.

Мотиви: чл. 21 определя в какво се изразява академичното самоуправление и на нито едно място в неговите 15 точки от ал. 1 и в останалите 8 алинеи не се прави разграничение във функциите на академичното самоуправление между държавните и частни висши училища.

3. Тук е мястото да се посочи, че с предходно изменение на ЗВО (ДВ, бр. 17 от 2016 г., в сила от 01.03.2016 г.) се въведе уредбата на съвсем нова алинея на чл. 21, която не беше съгласувана със СРВУРБ и с НАОА, а именно ал. (8) „Право за предоставяне в чужбина на образователен франчайз имат висши училища, получили оценка при институционалната акредитация от 9,00 до 10,00 само по специалности от професионални направления и/или специалности от регулираните професии, получили оценка при програмната акредитация от 9,00 до 10,00. Образователният франчайз се предоставя само на акредитирани по законодателството на съответната държава висши училища, при което не по-малко от 80 на сто от обучението в чужбина се извършва изцяло по учебните планове, учебните програми и методическите указания за обучение, приети от българското висше училище, което осигурява не по-малко от 50 на сто от преподавателския състав, водещ учебния процес по предоставения образователен франчайз, и издава дипломата за придобитото висше образование.“

а. Предлагаме: да отпаднат изцяло текстовете на ал. 8 на чл. 21 от ЗВО.

Мотиви: Въведените текстове касаят облигационни права (тези за франчайз), които никъде в света не са регулирани спрямо акредитационните оценки. Въвеждането им не беше мотивирано от конкретен казус, а прилагането им ограничи правата на равнопоставяне и изпълнение на поети договорни отношения, както и на ясно изразения в чл. 20 на ЗВО принцип на академичната свобода („Академичната свобода се изразява в ... свобода на сътрудничество за извършване на съвместна учебна дейност с други висши училища и научни организации и на образователен франчайз с други висши училища“). В рамките на организираната на 28.02.2016 г. среща със Съвета на ректорите на висшите училища в Република България, свързана с нововъведените текстове на ЗВО, тогавашният министър на образованието и науката (г-жа Кунева) констатира, че преди приемането на поправките не е изготвен анализ за въздействието им и възложи на ресорния тогава зам.-министър на образованието и науката (чл.кор. проф. д.х.н. Николай Денков) да изготви такъв в срок от 1 месец. Анализът не беше изготвен.

4. В параграф 28 на ЗИДЗВО се предлага допълнение на чл. 78 от ЗВО (касаещ акредитацията на ВУ, а във визиранта алинея програмната акредитация) с текстовете на ал. 4, както следва: „(4) Оценката по всеки критерий за оценяване се формира на база на среднопретеглена стойност от оценките, получени по всички негови показатели в съответствие с методиката, разработена от Националната агенция за оценяване и акредитация. Оценката по съответната процедура се формира като средноаритметична стойност на оценките по отделните критерии.“ и на ал. 5, както следва „(5) За всеки критерий за програмна акредитация Акредитационният съвет на Националната агенция за оценяване и акредитация утвърждава теглови коефициенти. Критерият „научноизследователската и художествено-творческата дейност“ има най-голяма относителна тежест. Изискването по предходното изречение не се прилага за самостоятелните колежи.“

- а. Предлагаме: **да отпадне изцяло текстът на новата ал. 5.**

Мотиви: В текстовете има логическо несъответствие между необходимостта заложената в ал. 4 оценката да се формира като средноаритметична стойност (означаващо с равни тегла от оценките по отделните критерии) и заложеното изискване в ал. 5 критерият „научноизследователската и художествено-творческата дейност“ да има най-голяма относителна тежест. Паралелно с това в ЗВО се залагат елементи от конкретна методология, чието разработване и прилагане следва да е във функциите на НАОА и се правят изключения за част от висшите училища (самостоятелните колежи), които са с еднакви за всички права на академичното самоуправление (определени в посочения вече чл. 21 на ЗВО).

С уважение:

ПРОФ. Д-Р ПЕТКО ЧОБАНОВ
ПРЕЗИДЕНТ НА БСУ

